

► 15 Marzo, 2018

Havia superat tantes barres gairebé sobrehumanes que potser ja ens l'imaginàvem immortal. El seu cos pràcticament va morir fa més de mig segle, però el seu esperit i la seva ment pervivien amb una brillantor només comparable a la de les estrelles a les quals ell no va deixar de mirar mai. Ningú com ell ha personificat el triomf de la voluntat i del pensament sobre les limitacions del món tangible. I tot i així, ell sempre va insistir en la seva filosofia materialista del món: no som sinó conjunts d'àtoms en un univers il·limitat, regit per lleis físiques impersonals sense necessitat d'un creador.

Se'ns en ha anat **Stephen Hawking**, ha marxat mentre encara mantenia una creativitat científica de primer nivell i una activitat pública que ens resulta impossible de casar amb la seva absoluta immobilitat física, una barreja inversemblant de

Anàlisi

Roberto Emparan

INVESTIGADOR ICREA A L'INSTITUT DE CIÈNCIES DEL COSMOS DE LA UNIVERSITAT DE BARCELONA

No deixis mai de mirar les estrelles

Ningú com Hawking ha personificat el triomf de la voluntat i del pensament sobre les limitacions del món tangible

fortalesa invencible i indefensió manifesta. Ha sigut molt més que un dels científics més brillants dels últims 50 anys. És, sens dubte, un dels éssers humans més extraordinaris que ha presenciat el nostre planeta. **Hawking** ha encarnat molt més vividament que qualsevol mite l'aspiració humana de transcendir els nostres límits. Les seves circumstàncies ens podrien portar a assimilar-lo

a un personatge de tragèdia, però no és així: ell ha demostrat que el nostre destí no està escrit. Amb el pas dels anys ens resultarà cada vegada més increïble que algú així hagi pogut realment existir entre nosaltres.

Nosempre va ser una icona reconeguda per tothom, ni tan sols durant els llargs anys en què la seva malaltia va anar gradualment minant els seus moviments i malmetent la seva capacitat de comunicació fins a privar-lo d'allò que més ens identifica com a persones: la veu pròpia. Potser va ser en aquell moment, a l'adquirir la seva inconfusible veu metàl·lica, quan la seva imatge es va transformar en la d'algú més enllà del que és humà. Però aquella veu ens parlava, sovint en to provocatiu i sempre amb un peculiar sentit de l'humor, del que és més important per a la humanitat, com a espècie però també com a individus: els nostres reptes, els nostres anhels i somnis, les amenaces a la nostra existència i les promeses per al futur que,

si no ens destruïm abans, podem arribar a assolir.

La seva presència intel·lectual per als que treballem en el mateix camp que ell –la física de l'espai i el temps– és una constant inevitable. Als seus primers descobriments sobre les singularitats al començament de l'Univers –l'Origen– els va seguir la seva desconcertant manera de combinar, en presència d'un forat negre, la física del que és més gran –la gravetat– amb la del que és més petit: la quàntica. Quaranta anys més tard, encara seguim batallant amb les conseqüències del seu descobriment que els forats negres emeten una llum subtil i no són tan foscos com semblen.

Oscar Wilde va dir que «tots vivim a les clavegueres, però alguns mirem a les estrelles». Ni un poeta com ell s'hauria imaginat en quina superlativa manera algú arribaria a representar aquesta veritat en tots els seus aspectes. ≡